

Zborový list

POPRADESKÝCH EVANJELIKOV

číslo VII / 2010 NOVEMBER - DECEMBER

OBNOVA CIRKVI A ŽIVOTA

V prvom rade chcem poďakovať Pánu Bohu za Jeho milosť, že sme si v októbri mohli znova pripomenúť dielo obnovy, ktoré začalo jasnou zvestou evanjelia a vyznávaním pravdy Božieho slova Dr. Martinom Lutherom. Hneď jeho prvá výpoveď je stálou a aktuálnou výzvou k zápasu a obnove. Keď náš Pán a Majster hovorí: Pokánie čiňte, tak chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.

Vždy, keď si ako cirkev a jednotlivci pripomíname slávnosť Pamiatky reformácie, tak nesmieme zabúdať na jej aktuálny a stále platný odkaz. Dr. M. Luther sám kráčal cestou pokánia a poznal radostné posolstvo evanjelia o záchrane hriešneho človeka v Pánovi Ježišovi Kristovi. Táto výzva Pána Ježiša je rovnako ako vtedy, tak aj dnes adresovaná všetkým. Patriarchom, biskupom, farárom seniorom, celej cirkvi, ktorá akoby nechápala odkaz zápasu tých, ktorých sme si pripomínali aj pri 400. výročí Žilinskej synody. Možno, že tam mala ešte dôraznejšie zaznieť výzva k pokániu. Touto požiadavkou začína obnova-reformácia nie formy, ale nášho života, srdca, vzťahov, aby sme pochopili veľkosť tejto výzvy Pána Ježiša: Pokánie čiňte... On chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.

Pokánie chápem nie ako skutok, ale stav nášho srdca pred Pánom Bohom, ktorému dovoľíme, aby mocou Ducha Svätého realizoval premenu nášho života, ktorú nám daroval v Kristovom kríži a vzkriesení. Preto tohtoročné 493. výročie Pamiatky reformácie nech je výzvou k prebudeniu a návratom k svedectvu, vyznávaniu: jedine Kristus, jedine Písmo, jedine milosť a jedine viera.

Dnes potrebujeme všetci nad sebou zaplakať, aby sme precitli zo sebauspokojenia, že je to s nami evanjelikmi dobre. Zaplakať nad sebou znamená vidieť pravdu, že naša viera je akoby prázdna. Niekde sa stratil živý a osobný Pán Ježiš z nášho osobného života, práce a služby. Nemáme čas ísť na služby Božie, Biblia je pre nás iba formálnou autoritou, ktorú už málokto číta. Viac nás defor-

muje svet, ako pretvára a reformuje Božia milosť v Kristovi. Výpovede Dr. Martina Luthera sú aktuálnou a nekompromisnou zvesťou, ktorá jasne hovorí, že: Ozajstným pokladom cirkvi je sväté evanjelium o Božej milosti a sláve. Aj z 95 výpovedí Dr. Martina Luthera cítiť radostné posolstvo a svedectvo osobného prebudenia, ktoré prebúdza a burcuje... Ľudia cirkvi potrebujú novú skúsenosť osobného prebudenia, nasadenia a nadšenia. Aj dnes sa potrebujeme opäť zobudiť. Cítiť novotu života, vitalitu, živosť, nový závan Božej moci.

Mgr. Ján Bakalár, senior Šarišsko-zemplínskeho seniorátu

POŽEHNANÁ NÁVŠTEVA

Mgr. V. Blažko, Bc. Z. Valeková

V Skutkoch apoštolov 7:23, keď sa mučeník Štefan bránil, použil aj tieto slová o Mojžišovi: Keď však (Mojžiš) dovŕšil štyridsať rokov, zatúžil v srdci navštíviť svojich bratov ... Tieto slová možno s obmenou použiť i v prípade, o ktorom chcem napísať: Keď sa brat farár Vincent Blažko blížil k dovŕšeniu osemdesiatky, zatúžil navštíviť – aj so svojou manželkou a dcérou – svojich bratov a sestry v Dačovom Lome i Sucháni, aby sa spolu potešili vzájomným obohacujúcim spoločenstvom, Božím slovom a nábožnými piesňami. Tak sa totiž stalo v nedeľu 19. septembra, keď z popradského CZ, na pozvanie zborového farára Juraja Macka, spolu s Blažkovcami prišla i vokálna skupina Agapé a všetci poslúžili počas služieb Božích.

Odpoludnia zasa prežili požehnané chvíle v blízkych Príbelciach, kde opäť vystúpili v tamjšom chráme Božom v rámci hudobného odpoľudnia Bacho-

vej hudby. Srdečné bolo stretnutie so zborovou farárkou Zuzanou Alcnaurovou, ktorá bola rok v popradskom CZ aj so svojím manželom na predordinačnej praxi.

Obe stretnutia boli veľmi srdečné, slovami ťažko opísateľné a vo všetkých nás zanechali nezabudnuteľné dojmy z bratsko-sesterského spoločenstva požehnaného Kristovou láskou. Manželia Blažkovci a pod ich vedením i skupina Agapé svojím programom povzbudili domácich viery, aby duchovná radosť z evanjelia i piesní zostávala v ich srdciach natrvalo zakotvená tak, ako v čase rozkvetu dačovolomského cirkevného zboru, ktorý mal pred 120-imi rokmi 1 200 členov oproti súčasnému 197. Vo svojej histórii bol Dačov Lom nielen jeden z najväčších cirkevných zborov, ale aj najaktívnejších. V 17. stor. tu bolo i sídlo biskupa Jeremiáša Pilárika, ktorý je v dačovolomskom kostole aj pochovaný a pamätnú tabuľu na jeho pôsobenie dal vyhotoviť práve farár Vincent Blažko a posvä-

til ju biskup Rudolf Košťal. Obdivuhodné je i požehnané 33-ročné pôsobenie zborového farára Juraja Macka v Dačovom Lome a Sucháni. Spoločne

vyprosujeme požehnanie od milostivého Pána, aby naďalej posilňoval vo viere ostatky svojich verných. ■

ÚCTU ZOMRETÝM – LÁSKU ŽIVÝM

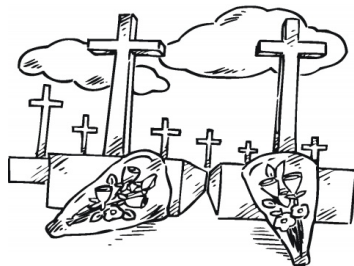
Katarína Slučiaková

V prvých novembrových dňoch sa „záhradky mŕtvych tiel“ odejú do slávnostného rúcha. Na krátky čas sa stanú pútnickými miestami. Zblízka i zďaleka sa na cintoríny poschádzajú živí, aby si pripomenuli svojich blízkych: poklonia sa, so slzou v oku si zapomínajú, vzdajú úctu. Sviece zapálené na hroboch by mali symbolizovať svetlo svietiace na cestu k Spasiteľovi. V pohľade do týchto svetiel každý tieto chvíle prežíva vo svojom vnútri svojím spôsobom, ktorý sa nedá zovšeobecniť.

Obrátim list spätne o niekoľko nediel, do letného obdobia. Aj my sme na službách Božích spolu s bratom zborovým farárom Dr. L. Bednárom v spoločnej modlitbe vzdali úctu nebohej Anne Jochmanovej, rod. Bobovskej z Popradu, pri príležitosti 10. výročia jej úmrtia. Dozaista vtedy na hroboch manželov Jochmanovcov neboli zapálené sviečky. Rozožaté však boli inde – na krištáľovom lustri v našom kostole, ktorým približne pred zo rokmi manželia Jochmanovci náš

cirkevný zbor obdarovali. Sestra Anna s obľubou vyznávala „vlastné deti sme nemali a toto budú naše deti“. Podelila sa so mnou o prežité pocity duchovného požehnanie pri akte posviacky tohto lustra zborovým farárom Mgr. J. Pavlovičom.

S odstupom času ich prežitú radosť najpresnejšie vyjadrím parafrázovaním slov básnika P. O. Hviezdoslava: „Čo tam svetiel svitlo naraz, z Tvojej to, Bože milosti ... pod tým svetlom stoja dvaja, v očiach slzy blaženosti.“ Uvedomujem si, aké je to šťastie, ak pokrvné putá prežijú viacero pokolení. Iba tak som mohla z rodinných stretávaní pozorovať rýdzy charakter tejto rodiny, iba tak som sa mohla presvedčiť, že rodina Jochmanová hĺbku duchovných darov nikdy nepremenila na plytčinu. Spomínam na nich s úctou. ■

Zuzana Valeková

Čas neuveriteľne rýchlo letí a rok, o ktorom sa mi zdá, že začal len nedávno, sa už pomaly chýli ku svojmu záveru. Po jeseni sa, rovnako ako všetci, zmierujem s nástupom jesene a zimy a v chlade tohto obdobia príjemne hrejú spomienky z leta, konkrétne z cesty za Slováckmi žijúcimi v Maďarsku, Rumunsku a Srbsku. Sú prežiarené horúcim slnkom, sú veľmi príjemné a prichádzajú s modlitbami dávnych predkov s veľkou obdivuhodnou vierou v srdci.

Niekoľko by sa mohol spýtať, ako súvisia spomienky na tohtoročné leto s modlitbami dávnych predkov? No, jednoducho – do brožúry *Tesnou bránou*, ktorú všetci poznáme a denne používame, som si vložila opis troch modlitieb zo staručkého tučného *Tranoscia*, v ktorom som sa na prvých stranách dočítala: „Tisk a náklad *Cithara Sanctorum* v Pešti 1868 Alojza Bučanského“. Áno, takúto vzácnu históriu som mohla vidieť i ohmatať v múzeu ľudového bývania v Békešskej Čabe – v domci, ktorý si tam postavili Slováci, čo pred mnohými rokmi prišli hľadať slobodu pred prenasledova-

ním evanjelikov, a tiež lepšie živobytie ...

Tieto duchovné skvosty – spred 142 rokov – ponúkam teraz aj vám pre potešenie, ale najmä na premýšľanie a vrúcne modlenie a som si istá, že aj vás pozitívne zasiahne úprimnosť viery a bezvýhradného spoľahnutia sa na Pána. Opísala som ich v autentickej „kraličtine“ a s pôvodným pravopisom.

Díku činení: Děkuji tobě, Ó nejmilejší můj Pane Ježíši, věčný Synu Boží, Že si se ty, Mým Přitelem, Mým Bratrem, Mým Přímluvцем, Mým Vysvoboditelem, Mým Vykupitelem, Mým Spasitelem, Mým Prostředníkem a Immanuelem stal. Amen.

Ach jak jest radostné tvé Evangelium, Jak potěšitelné tvé Zaslíbení, Jak drahé tvé Vykoupení, Jak spasitedlné tvé Rány, Jak mocná Krev tvá. Amen.

O cnostech křesťanských: Předrahý Pane Ježíši, Pomocníku nejjistější! Posilň, bych již od té chvíle, Ne k své, ale k Tvoji chvále, Začal žít času každého, V novotě života ctného, A tak v svaté pobožnosti, V čistotě, kázni, střídmosti, Konal běh života svého, Potom došel bytu toho, V oné nebeské radosti, V nepřekonalé svatosti. Amen. ■

Zdroj: internet

Životný príbeh autora textu známej piesne „Vzácná to a veľká radosť, že Ježiš je priateľ náš“ (Evanjelický spevník 652), je veľmi zaujímavý.

Joseph sa narodil v r. 1820 v Írsku. Jeho životné vyhliadky vyzerali výborne – vyštudoval univerzitu v Dubline, v hlavnom meste Írska, našiel si dievča, s ktorým sa zasnúbil a obaja sa chystali na svadbu. V predvečer svadobného dňa sa snúbenci chceli stretnúť, avšak pri prechode mosta cez rieku budúcu nevestu vyhodil kôň tak, že spadla do vody a utopila sa pred očami Josepha Scrivena, ktorý ju čakal na druhom brehu. Toto bolo prvé z viacerých nešťastí, ktoré ho viedli k tomu, že svoj život i majetok zasvätil Ježišovi Kristovi. Nešťastný mladý muž odišiel do kanadského Ontária a tam sa stal súkromným učiteľom a vychovávateľom.

Po čase si tu našiel dievča, ale ani táto láska sa nezavrášila manželstvom, hoci si ho plánovali. Krátko pred svadbou Eliza Roche ochorela na zápal pľúc a zomrela. Ťažko si vieme predstaviť Josephov šok a depresie.

Jeho vlastné trápenie ho však urobilo vnímavejším pre utrpenie iných – biednych, slabých a nešťastných –

ktorým všemožne pomáhal a delil sa s nimi podľa slov Ježiša z kázne na vrchu. Ľudia si pamätali, že v jednej chudobnej rodine prišli o kravu, na ktorej táto rodina bola závislá, lebo pre ich živobytie veľa znamenala. J. Scriven vyjadril svoj súcit i túžbu pomôcť, ale keďže nemal peniaze, ponúkol rodine svoje hodinky, aby ich predali a tak si pomohli.

Slová slávnej piesne o vzácnom Priateľovi Ježišovi napísal v roku 1855, aby potešil svoju nešťastnú matku v Írsku, hoci aj on sám potreboval priateľa. Krásne slová uchvátili srdcia mnohých a Joseph nedbal o to, že ho neuvádzali ako autora. Až krátko pred jeho smrťou vyšlo najavo, kto text piesne napísal. Scriven zomrel 10. 8. 1886 a v posledných rokoch prežíval veľa trápenia pre zlé zdravie, biedne financie a depresie.

Autor krásnej melódie je Charles C. Converse, ale pripisujú ju aj slávnemu spevákovi Ira Sankeymu, ktorý spieval pri evanjelizáciách pastora Dwigha Moodyho.

Oplatí sa sústrediť sa a v pokoji popremýšľať nad textom tejto piesne, ktorá nás privedie k odovzdaným modlitbám vo všetkých potrebách a životných situáciách. ■

Zuzana Hybenová

Proti prúdu – to bolo heslo, v znamení ktorého sa v dňoch 27. – 29. augusta v Liptovskom Mikuláši konali Dištriktuálne dni VD. Program prvých dvoch dní prebiehal vo vojenskej akadémii a v nedeľu sa konali slávnostné služby Božie v Liptov Aréne. Bohatý a rôznorodý program prilákal účastníkov všetkých vekových kategórií. Pre deti, dorast a mládež bol pripravený špeciálny program a pre dospelých prednášky, semináre aj diskusné fóra s predstaviteľmi cirkvi. Nechýbali ani športové turnaje: futbalový, volejbalový a stolnotenisový.

S Bohom aj na dne priepasti – to bola téma nedeľných slávnostných služieb Božích, na ktorých bolo takmer 2.600 účastníkov. Slávnostným kazateľom bol biskup VD Slavomír Sabol a základom jeho kázne bol text z prorockej knihy Daniel zo 6-tej kapitoly. V nej sa hovorí o Danielovi, ktorý za vernosť svojmu Bohu bol zachránený aj na dne priepasti, kde mu ani levy neublížili, pretože Boh mu poslal anjela ochrancu. Brat biskup zdôrazňoval rodinnú výchovu, že deťom je potrebné už od malička vštepovať Božie pravdy, aby mali pevné korene a vedeli odolávať nebezpečenstvám dnešnej doby (konzum, honba za zárobkom na úkor duchovna, nesvätenie nedele, atď.). Daniel ani v cudzom svete nestratil orientáciu – modlil sa k svojmu

Bohu pri otvorenom okne smerom k Jeruzalemu. Brat biskup vyjadril želanie, aby sme aj my nachádzali vo svojej cirkvi správnu orientáciu. Aby sme mali čas na svojho Boha a na duchovný život v rodinách.

Záver Dištriktuálnych dní tvorilo predstavenie opery Evanjelium podľa Jána v evanjelickom kostole v Liptovskom Mikuláši. Skladateľom už tretej opery s duchovnou tematikou je Víťazoslav Kubička a operu režíroval Michaa Babiak. Autor chcel prostredníctvom svojho diela divákovi priblížiť niektoré časti z najnáročnejšieho evanjelia, plného filozofickej hĺbky a úvah. Opera začínala úvodným slovom: Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bol to Slovo. Diváci boli v deji opery účastní s Ježišom na svadbe v Káne Galilejskej, pri rozhovore Ježiša s Nikodémom – ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha... – spolu s Ježišom sa mohli stretnúť so ženou Samaritánkou a s cudzoložnou ženou. S učeníkmi sa Ježiš lúčil: Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázania. A ja budem prosiť Otca a dá vám iného Radcu, Ducha pravdy. Potom už viedli Ježiša na smrť a v tretí deň nastáva Jeho vzkriesenie, stretnutie pri hrobe s Máriou Magdalénou a nakoniec vyznanie: Vstupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi, k svojmu Bohu a k vášmu Bohu.

Počas Dištriktuálnych dní si každý našiel program, ktorý ho oslovil, kto-

rý objasnil, kde sa nám každému jednému treba zlepšiť, poopraviť našu orientáciu a keď treba, ísť aj proti prí-

du dnešného sveta. Nech nám v tom Pán Boh pomáha. ■

DEŇ TATRANSKÉHO SENIORÁTU

Zuzana Hybenová

Už tretí rok sa stal 15-ty september Dňom Tatranského seniorátu. Ten tohtoročný sa konal v evanjelickom kostole v Holumnici. Tamojší CZ je dcérocirkvou CZ v Podolínci. Privítal nás krásny kostolík a domáci nám povedali, že pri povodni začiatkom júna bol zatopený tak, že po opadnutí vody v ňom zostalo blato takmer po kolenná. Teraz je krásne vyčistený, vymaľovaný a z vnútra nevidieť žiadne stopy po povodni. Dosvedčuje to len vonkajšia omietka, na ktorej sú viditeľné stopy pokiaľ siahala voda. Prívetivá a pekná je celá dedinka s upravenými domami a chodníkmi povedľa cesty i modernou školou blízko kostola. Potešujúca bola aj správa, že tam žije 70 evanjelikov. Okrem duchovnej potrawy nás posilnil aj chutný guláš, občerstvila káva, voda a množstvo dobrých koláčikov. Mohli sme vyjadriť len obdiv a vďaka za všetko a prosieť, aby

Pán žehnal tomuto CZ.

V tento „seniorátny deň“ nás téma vyzývala: „Vyvoľ si dnes ... Quo vadis? – kam kráčame?“ Dôležitá bola Jozuova odpoveď (24,15): Ja však a môj dom budeme slúžiť Hospodinovi. Tento text bol nosnou témou pre prácu v skupinách. Deťom sa venovali sestry pod vedením sestry Matisovej z Batizoviec, s mládežníkmi sa zamýšľal Martin Kováč, vedúci SEM Bratislava, so strednou generáciou Stanislav Grega, farár v Hybiach a so seniorskou generáciou Lubomír Ďuračka st. z Bánoviec n. Bebravou.

Popoludní sme si v spoločnom programe vypočuli reflexie z jednotlivých skupín a mohli sme konštatovať, že všetky rozoberali zaujímavé a poučné témy. Program ukončili modlitby sestier a evanjelická hymna. Nech Pán Boh žehná a prizná sa ku každému podujatiu kde je On a náš vzťah k Nemu tým najdôležitejším. ■

UDALOSTI V CZ

Neobyčajné výročie

Za požehnaných 100 rokov sme spolu s oslávenkyňou sestrou Annou Zimákovou mohli ďakovať 18. septembra. Táto sestra je málo známa, preto

že žila v Košiciach až dokiaľ jej neochorela jediná dcéra – lekárka, ktorú si Pán k sebe povolal po ťažkej chorobe pred piatimi rokmi tu v Poprade. Obe potrebovali opateru, a preto

sa presťahovali do Popradu k sestre, dnes už 95-ročnej Zuzane Gajdošovej. O všetky sa vzorne starala a stále stará dcéra Hanka Urblíková. Za všetku lásku a starostlivosť jej ďakuje aj jubilantka a my jej želáme dobré zdravie a požehnanie v jej oddanej službe lásky.

15. stretnutie sestier Evanjelickej aliancie

V dňoch 22. – 26.9. sa v Račkovej doline uskutočnilo 15. stretnutie sestier Evanjelickej aliancie. Témou stretnutia bola ťažká, ale vďačná téma – Odpúšťanie. K odpúšťaniu nás vyzývajú mnohé texty Božieho slova. V liste Efezským (4,32) apoštol Pavel napomína: Ale buďte vospolok dobrotiví, milosrdní, odpúšťajte si, ako aj Boh odpustil vám v Kristovi. Prítomné sestry si vypočuli hodnotné prednášky, krátke zamyslenia, osobné svedectvá a skúsenosti s Bohom. V modlitebných chvíľkach vysielali vďaka Pánovi aj za požehnané chvíle, strávené v krásnej prírode.

Oslava Božej lásky spevom

Členovia cirkevno-zborového spevokolu mali v septembri a októbri viaceré príležitosti oslavovať svojho Pána spevom naštudovaných duchovných piesní:

Skupina Agapé 19. septembra hosťovala na službách Božích v CZ Dačov Lom a na koncerte v CZ v Príbelciach (NOS).

Cirkevno-zborový spevokol 3. októbra prijal pozvanie účinkovať na

slávnostných službách Božích v CZ Partizánska Ľupča (LOS) pri príležitosti posvätenia opraveného kostola.

Ďalšiu nedeľu 10. októbra spevokol účinkoval na slávnostných službách Božích v CZ Dunajská Lužná (BAS) taktiež pri príležitosti posvätenia opraveného kostola.

Skupina Agapé 17. októbra prijala pozvanie účinkovať na slávnostných službách Božích vo filii CZ Slovenská Ves vo Vojňanoch (TAS) pri príležitosti pamiatky posvätenia kostola.

Vďaka patrí všetkým členom spevokolu za ochotu spievať, a taktiež za reprezentáciu nášho CZ.

Biblicko-rekreačný týždeň MoS

V dňoch 4.-8.10. sa v Herľanoch už po 12-ty raz konal biblicko-rekreačný týždeň Modlitebného spoločenstva. Biblia – moje sväté Písmo, to bola téma, nad ktorou sa prítomní zamýšľali, počúvali prednášky a hlavne v modlitbách ďakovali za Božie slovo. Veľmi výstižne vystihujú tento týždeň slová zo Skutkov apoštolov 17,11: ... veľmi ochotne prijímali slovo a každý deň skúmali Písma... Súčasťou programu boli aj Misijné bohoslužby v susednom CZ v Rankovciach, so snahou podporiť modlitebný život v tomto CZ. Chvíle strávené v Herľanoch boli požehnaním pre všetkých účastníkov a veľkým povzbudením do každodenného modlitebného života i čítania Božieho slova.

Seniorátne stretnutie MoS

CZ v Levoči bol v nedeľu 17. októbra popoludní hosťiteľom stretnutia modlitebníkov Tatranského seniorátu. Témou stretnutia bol Izrael – ako vyvolený Boží ľud. Koordinátorom tohto stretnutia bol brat Mikuláš Lipták, ktorý prostredníctvom videozábberov prítomným živo priblížil dojmy a poznatky zo svojej cesty do Svätej zeme. Nezabúdajme v modlitbách prosiť aj za izraelský národ.

Stretnutie jubilantov CZ

Nedeľa 24. októbra popoludní bola

vyhradená pre jubilantov CZ. Tí, ktorým to zdravotný stav dovoľuje a mohli prísť, sa najskôr stretli v kostole, aby prijali sviatosť Večere Pánovej. Potom v zborovej miestnosti mohli pokračovať rozhovormi pri malom občerstvení. Brat farár Libor Bednár a zborová dozorkyňa Janka Hesová jubilantom odovzdali brožúru Tesnou bránou na rok 2011. Toto čítanie pomáha každý deň nájsť si čas pre Božie slovo a v úvahách ho lepšie poznať uprostred všedného dňa. ■

JUBILANTI CZ

November

Hanzely Ján	7.11.
Ovčár Pavel, JUDr.	7.11.
Wernerová Emília	11.11.
Hano Stanislav	12.11.
Slučiaková Katarína	13.11.
Stašová Zuzana	18.11.
Bobovská Mária	20.11.
Potočňáková Klára	23.11.
Weghová Mária	24.11.
Kotschová Helena	30.11.

December

Božoň Ján, Ing	2.12.
Varjuová Hermína	6.12.
Pavlovič Ján Mgr	9.12.
Štencelová Anna	10.12.
Garajová Zuzana	10.12.
Hudáková Mária	11.12.
Sochor Jozef	17.12.
Zemanová Lýdia	19.12.
Kráľová Anna	19.12.
Lehotská Eva, MUDr.	23.12.

Zuzana Hybenová

Stretnutie jubilantov CZ, 24. októbra v nedeľu popoludní, v mnohom pripomínalo stretnutia prvých kresťanov. Oni si vážili spoločenstvo, ktoré tvorili a radi sa stretávali. Rovnaký pocit som mala aj na tomto stretnutí. Niektorí jubilanti prichádzali z posledných síl za pomoci svojich blízkych, ale boli šťastní, že sú opäť v spoločenstve a vo svojom chráme. Taká bola 96-ročná sestra K. Ondrušová, či 95-ročný V. Chladoň. Vzácné bolo vyznanie 90-ročnej sestry P. Pivkovej, ktorá sa priznala, že pri stole Pánovom sa neubránila slzám. A určite nebola len jediná. Šťastná bola tiež 90-ročná sestra A. Rošková, ktorá si už netrúfala zdolať veľké množstvo schodov do zborovej miestnosti. Podľa výrazu tváre boli šťastní aj tí o 5 či viac rokov mladší. Možno tí najmladší pozvaní 60-roční potrebujú ešte v tomto smere „dospieť“, aby sa vedeli aj z ta-

kýchto stretnutí tešiť a na ne prichádzať. Z pozvaných 25-tich šesťdesiatnikov prišli len traja. Verím, že sa to rokmi zmení. Radostný bol pohľad na zaplnenú miestnosť šťastných a vďačných našich sestier a bratov – seniorov.

Dojímavé bolo aj vyznanie jubilantky sestry A. Lichvárovej, ktorá slovami 23. žalmu vyspievala vernosť Pánu Bohu, keď Ho svojim krásnym hlasom, ktorý dostala od Neho ako dar, celý život oslavuje. Príjemnú atmosféru dotvorili svojim spevom členky skupiny Agapé v sprievode sestry E. Blažkovej na klavíri, M. Rišu na fujare a zaznela aj gitara sestry H. Brutvanovej. Jubilantov pozdravil aj náš básnik – brat farár V. Blažko básňou Životné medzníky. Na záver sme všetci spoločne a z úprimného srdca spievali Chvála Tebe, Bože náš... (ES, 343), lebo všetci Ho máme za čo chváliť a ďakovať za všetko, čo sme vo svojom živote z Jeho milosti prijali. ■

POĎAKOVANIE

Anna Kráľová

Pane, keď si nám už doprial tej chvíle, dožiť sa svojich životných jubileí, chceme Ti úprimne poďakovať za to, že si celý náš doterajší život verne pri nás stál a neopustil si nás ani v najťažších chvíľach nášho života. Je to

Tvoja zásluha, ináč by sme sa nemohli tešiť z takého krásneho podujatia. Ďakujeme Ti za roky detstva a mladosti, keď sme bezstarostní vyrastali pod krídlami rodičov i za roky plodnej práce v produktívnom veku.

Jeseň života, i napriek mnohým neuduhom, je v živote človeka zaujímavé

obdobie. Dorástli sme do veku, keď môžeme rozdávať svoje životné skúsenosti, máme viac času na svoje záľuby a koníčky a keď už začíname hodnotiť, čo nám život dal i vzal, pevne verím, že ešte ani dnes to pekné neodvial...

Chcem sa za všetkých jubilantov z úprimného srdca poďakovať hlavne zborovému farárovi Mgr. L. Bednárovi, PhD. a celému cirkevnému zboru ECAV v Poprade za krásne ľudské

prijatie, za to, že sme mohli v pokore prijať sviatosť Večere Pánovej v našom milom chráme i za duchovné čítanie Tesnou bránou – s osobným venovaním brata farára i sestry zborovej dozorkyne. Úprimné poďakovanie patrí aj všetkým sestram a bratom, ktorí nám pripravili veľmi pôsobivý program i občerstvenie v priestoroch zborovej miestnosti. V našich úprimných modlitbách budeme Pána Boha vďačne prosiť za stále požehnanie:

*Bože všemohúci, ochraňuj našu cirkev svätú,
kazateľom slova Božieho dopraj odvahy a sily,
aby ich hlas prenikol do každej rodiny.*

*Pane, daj všetkým zdravie a silu v každodennom boji,
i pokoj po práci, nech sa duša zhojí.
A ak len časť mojej modlitby bude vyslyšaná,
len Tebe Pane bude vďaka za to vzdaná... ■*

MARTIN LUTHER

O Martinovi Lutherovi sa rozpráva jeden príbeh z čias, keď intenzívne prežíval problémy a starosti. Jeho príliš vážna a ustarostená tvár celé dni „obšťastňovala“ rodinu a tlmila jej život. Raz ráno prišla jeho manželka Katarína na raňajky celá v čiernom, akoby sa chystala na pohreb. Martin Luther sa jej celý prekvapený spýtal, kto zomrel. Ona odpovedala: „Martin, to, ako sa v poslednom čase správaš, ma presviedča, že Boh zomrel.

Tak som pripravená ísť na jeho pohreb.“ Jej jemné a účinné napomenutie zasiahlo Luthera priamo do srdca. Pod dojmom tejto lekcie sa rozhodol, že už nikdy nedovolí svetskému hnev, depresii, problémom a ťažkostiam či pocitu márnosti zvíťaziť. A tak mohol zvolať spoločne s Pavlom: Vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo v našom Pánovi Ježišovi Kristovi! (1. Korintským 15,57) ■

Walch XXII, S. 1303 - 1306, No. 9.

Zdroj: internet

Keď Lutherova dcérka ležala veľmi chorá, povedal. Dr. Martinus: „Mám ju veľmi rád, ale milý Bože, ak je to tvoja vôľa, že si ju vezmeš, rád Ti ju prenechám.“ A keď ležala v posteli hovoril jej: „Magdalenôčka, moja dcérenka, ty by si rada zostala tu pri svojom otcovi, ale choď rada aj k nebeskému Otcovi!“ Ona odpovedala: „Áno milý otče, ako Boh chce.“ Tu povedal otec: „Ty milá dcérka, duch je síce hotový, ale telo mdlé.“ Keď sa otočil povedal: „Mám ju veľmi rád. Keď ma už teraz tak telo bolí, čo bude s mojou dušou?“

Medzi iným povedal aj: „Pán Boh za posledných 1000 rokov nepožehnal žiadneho biskupa toľkými veľkými darmi tak, ako mňa - pretože s Božími darmi sa treba pochváliť. Hnevám sa sám na seba, že sa z nich neraz nedokážem tešiť a ani za ne nedokážem ďakovať z hĺbky srdca. Aj keď občas nášmu Pánovi za to zaspievam pieseň a troška mu za to ďakujem.“

Keď Magdaléna zomierala (13.ročná), padol otec na kolena pri posteli, horko plakal a modlil sa, že by ju Pán už vykúpil. Vtedy vydýchla a zosnula otcovi na rukách. Aj jej matka bola v komôrke, ale ďalej od posteľe, kvôli žiaľu. To sa stalo krátko po deviatej hodine, v stredu po 15. nedeli po Sv. Trojici roku 1542. Dr. Martinus často opakoval: „Bol by som si ju rád nechal, pretože som ju veľmi miloval,

keby mi ju Pán Boh bol býval nechal. Ale nech sa Jeho vôľa deje. Jej sa síce nemohlo stať nič lepšie.“

Keď ešte žila hovoril jej: „Milá dcéra, máš ešte iného Otca v nebi, ku tomu sa presťahuješ.“ Vtedy Filip Melanchthon povedal: „Rodičovská láska je obrazom a podobnosťou Božskej lásky vtlačenej do ľudského srdca. Ak je Božia láska voči ľudskému pokoleniu taká veľká, ako je láska rodičov ku svojim deťom, tak je naozaj veľká a horúca.“

Keď telo Magdalény ležalo v truhle, povedal Luther: „Ty milá Lenočka, ako dobre sa Ti stalo! Ale neboj sa, vstaneš z mŕtvych a budeš žiariť ako hviezda na nebi, áno ako Slnko. ... Ja som rád v duchu, ale podľa tela som veľmi smutný. Telo si to nechce pripustiť, rozlúčka ma tak veľmi mátie. Je to úžasné vedieť, že je už určite na poriadku a má sa dobre, a predsa som taký smutný.“

Keď ju pochovali hovoril: „My kresťania sa nemusíme žalovať. Vieme, že to takto bude. My sme si životom večným najistejší. Veď Boh, ktorý nám to zasľúbil skrze nášho Pána Ježiša Krista, On nemôže klamať. Už dvoch svätých (Magdalénu a Elisabeth 1-ročnú) prijal Pán odo mňa, podľa tela, ale nie podľa krvi“. Na hrob dali napísať: *Filia mortis eram, peccati semine nata, sanguine sed vivo, Christe, redempta tuo.* - Bola som dcérou smrti, narodená z hriešneho rodu, ale tvojou krvou žijem, Kriste, tebou vykúpená. ■

Z myšlienok Dr. Martina Luthera

Niet väčšieho hnevu, ako keď Boh mlčí a nehovorí s nami, ale necháva nás ísť a robiť tak, ako sa nám páči.

Dobre sa hovorí, že listy od vrchnosti treba trikrát čítať, aby sme na nič nezabudli. Tým viacej Božie slovo treba čítať desať, sto i tisíckrát.

Najbohatší je ten, kto vie pravou vierou povedať: Mój Bože!

Evanjelium má prenikavé oči a vidí hlboko do srdca.

Božie dary sú tu, ale oveľa väčším darom je ich vidieť a poznať.

Je na svete jedna zvláštna kniha, Písmo sväté, ktoré je oproti ostatným knihám ako slnce proti ostatnému svetlu.

Pravá, nešpekulatívna, ba možno povedať praktická teológia je: Ver v Ježiša Krista a konaj tak, ako ti povinnosti v tvojom povolaní kážu.

V ríši sveta je iba kráľ slobodný a všetci ostatní sú sluhami. V ríši Kristovej je iba Kristus sluhom a my sme slobodní.

Kde je dvadsať diablov, tam je aj sto anjelov. Keby tomu tak nebolo, potom by sme boli už dávno zničení. ■

“ČI SOM TI NEPOVEDAL: AK BUDEŠ VERIŤ...

“Či som ti nepovedal: Ak budeš veriť, uvidíš slávu Božiu?”

Evanjelium podľa Jána 11:40; z knihy Pramene v púšti

Mária a Marta nechápali, čo ich Pán robí. Každá z nich povedala Pánovi: „Pane, keby si bol býval tu, nebol by mi brat umrel.“ (v. 21,32). Za ich slovami môžeme vidieť ich skutočné myšlienky: „Pane, nerozumieme, prečo si čakal tak dlho, kým si prišiel. Alebo ako si mohol nechať zomrieť človeka, ktorého tak veľmi miluješ. Ne-

rozumieme, ako si mohol dovoliť, aby taký smútok a bolesť ničili naše životy, keď Tvoja prítomnosť mohla tomu všetkému zabrániť. Prečo si neprišiel? Teraz je už príliš neskoro, lebo Lazár leží v hrobe už štyri dni!“ Ale Ježiš mal pre nich iba jednu odpoveď na všetky tieto otázky. Povedal im: „Možno nerozumiete, ale Ja vám hovorím, že ak budete veriť, uvidíte, pochopíte.“

Abrahám nerozumel, prečo Boh od neho žiada, aby obetoval svojho syna, ale dôveroval Mu. Potom videl slávu Božiu, keď mu bol vrátený jeho mi-

lovaný syn. Mojžiš nerozumel, prečo Boh od neho žiada, aby strávil štyridsať rokov na púšti, ale tiež Mu veril. Potom pochopil, keď ho Boh vyzval, aby vyvedol Izrael z egyptského otroctva. Jozef nechápal, prečo sú jeho bratia voči nemu takí krutí, ani prečo zákerná žena falošne svedčila proti nemu alebo prečo bol dlhé roky nespravodlivo odsúdený, ale dôveroval Bohu a nakoniec v tom všetkom videl Jeho slávu. Jozefov otec, Jákob nerozumel, ako mohla Božia prozreteľnosť dovoliť, že mu bol jeho syn odňatý. Ale neskôr videl slávu Pánovu, keď sa pozrel do tváre svojho syna, ktorý sa stal správcom veľkého faraóna a človekom, ktorý zachoval jeho vlastný život a život celého národa.

Možno je v tvojom živote tiež niečo, prečo dávaš Bohu otázky. Možno hovoríš: „Nerozumiem, prečo Boh dovolil, aby môj milovaný zomrel. Nerozumiem, prečo na mňa dopustil súženie, ktoré ma trápi. Nerozumiem, prečo ma Pán vedie takouto kľukatou cestou. Nerozumiem, prečo moje vlastné plány, ktoré vyzerali také dobré, boli takým sklamaním. Nerozumiem, prečo požehnanie, ktoré tak zúfalo potrebujem, tak veľmi mešká.“ Milý priateľ, nemusíš rozumieť všetkým Božím cestám, po ktorých ťa vedie. On neočakáva, že im budeš rozumieť. Ani ty neočakávaš od svojich detí, že budú rozumieť všetkému, čo robíš – ty jednoducho chceš, aby ti dôverovali. ■

JUBILEUM ZNIČENÉHO CHRÁMU V LOMNIČKE

*Podtatranské noviny; 37/2010;
07/09/2010; Andreas Szuttor*

V týchto dňoch si pôvodní obyvatelia obce Lomnička (Kleinlomnitz) v rôznych častiach Nemecka, ale aj zo pár rodín tu, na Slovensku, pripomínajú 225. výročie posviacky ich tolerančného chrámu. Rovnako aj 65. výročie, kedy museli opustiť svoju rodnú obec, hoci sa ničoho nedopustili a potom s 30-kilogramovým batohom museli odísť do vyhnanstva, do celkom neznámeho kraja i prostredia a zvykať si na nové pomery.

„Na svoju domovinu – rodisko sa

zabudnúť jednoducho nedá. Vždy sa mi vynárajú spomienky z detstva na našu obec, kostol, školu, na pána farára Kailinga i pána učiteľa Karpatyho, spolužiakov, susedov a priateľov,“ hovorí 85-ročná E. Róthová, žijúca v Nemecku, ktorá po páde železnej opony dosť často so svojimi deťmi navštevuje rodnú obec. Pri pohľade na tento zničený kostol azda každému prebehnú po tele zimomriavky a mnohým príde aj do plaču. Asi každý si oprávnené položí otázku, prečo tento Boží chrám postihol taký krutý osud? Prečo sa to muselo stať?

A to je dodnes nezodpovedaná, ale

snáď i zodpovedaná otázka. Prečo?

Aj na internete nájdete množstvo článkov o tomto zničenom kostole. Okrem iného sa dočítate: „Stáli sme a nevychádzali z úžasu. Zrejme nikde inde na svete nevidíte kostol, kde by z prepadnutého krovu namiesto strechy vyrastali stromy. Tá fortieľna stavba statočne odoláva zubu času už pol stáročia. Vlastne dodnes“. V diskusnom fóre na internete nájdete aj tieto komentáre: „Kostol v Lomničke treba každopádne zachrániť. Viaže sa k menu T. Vansovej, ktorá bola manželkou J. Vansu, evanjelického farára v Lomničke. V Lomničke začala písať svoje prvotiny v nemeckom jazyku“.

Obec Lomnička bola čisto nemecká, prevažne evanjelická. Tak ako všetky obce a mestá na Spiši sa i Lomnička napokon v roku 1570 pridala na stranu reformácie. Reformačné myšlienky prostredníctvom farára Hansa Kittela, ktorý pochádzal z Čiech, študoval v Erfurte a bol Lutherovým priateľom, sa tu veľmi rýchlo udomácnili. Už v roku 1580 tu vzniká evanjelická ľudová škola na vysokej úrovni s vyše deväťdesiatimi žiakmi. Učiteľom tejto školy bol emigrant Hans Sebastian. Protireformácia v roku 1674 zasiahla i Lomničku a evanjelická cirkev počas rekatolizácie v tejto obci zaniká. No obyvateľstvo si v prevažnej miere svoju vieru i naďalej uchovalo a na bohoslužby každú nedeľu putovali do artikulárneho kostola v Toporci, ktorý bol jediný evanjelický kostol v širokom okolí. Ďalší evanjelický arti-

kulárny kostol bol až v Kežmarku. Po rokoch náboženského útlaku nastáva v roku 1781 veľká iskievka nádeje vo forme tolerančného patentu, kedy cisár Jozef II. sa aj v Uhorsku snažil zaviesť náboženskú slobodu i pre protestantov. Tak ako po celom Uhorsku aj tu sa evanjelici z Lomničky pustili s veľkým odhodlaním do stavby chrámu Božieho a 4. septembra 1785 bol tento chrám za účasti farára – seniora J. K. Kriebela aj slávnostne vysvätený. Ako píše kronikár, bola to skutočne veľká, neopísateľná radosť. V roku 1831 chrám zachvátil veľký požiar, ktorý zničil celý mobiliár. V roku 1883 – 84 bola ku tolerančnému chrámu pristavená veža.

V Lomničke pôsobilo veľa významných osobností, napr. H. Kittel, J. Melcer, H. Sebastian, Drescher, Renner, J. Vansa, T. Vansová, H. Kailing a mnohí ďalší. Nezabudnuteľnou postavou v Lomničke bola Terézia Vansová a jej manžel Ján Vansa, ktorý v tejto obci pôsobil ako evanjelický farár. Terézia Vansová, farárova dcéra, sa ako 19-ročná vydala za Jána Vansu a hneď po sobáši ho nasledovala do spišskej nemeckej dediny Lomnička. Mladá pani farárka tam navštevovala rodiny a trpezlivo počúvala ich problémy a radila im. V ženách podnecovala túžbu po vzdelaní. Radila, ako viesť domácnosť, no najmä im dodávala potrebné sebavedomie. Počas pôsobenia v Lomničke sa venovala nemeckej literatúre. Písala básne v nemčine, ktoré uverejňovala v časopise Karpathen-

post. Jej literárne pokusy spadajú do roku 1875. V auguste 1876 sa manželom Vansovym narodil syn Ľudovít. Vansová píše: „Ako náš synček rástol, tak sa staval tomuto dobrému ľudu milším a čoskoro bol miláčkom celej dediny“. Tá radosť netrvala dlho, lebo ich synček nečakane, v marci 1881 zomrel. Vansová sa zo straty synčeka nevedela dlho spamätať a po dlhých nociach so slzami v očiach vyšla pre chrám v Lomničke dva oltárne rúcha (čierne a červené) a tieto ťažké chvíle pretavila aj do literárnej podoby. Po smrti synčeka sa Vansovci v roku 1882 rozhodli z Lomničky odísť do svojho rodného kraja. Pred odchodom z tejto obce Vansová napísala: „V poslednú noc, keď už naša útulná fara bola prázdna, nocovali sme na rímskokatolíckej fare. Smutno nám bolo, lebo z okien fary bolo vidieť na stráni cintorín a v ňom náš malý, teraz už opustený hrob (syna Ľudovíta). Len lipka stála ako jediná spoločníčka tohto, kto tam odpočíva“. Ďalej píše: „Naše lúčenie v Lomničke bolo smutné. Ľud nás miloval, cirkevný zbor bol vzorný. Ľudia boli prítulní, lebo videli, že i my sme im tiež priateľsky oddaní“.

Tesne pred druhou svetovou vojnou sa farnosť pripravovala na generálnu opravu chrámu. Bolo zakúpené drevo na strechu a červený eternit, ale smutné vojnové udalosti spôsobili, že plánovaný zámer opraviť chrám sa neuskutočnil. Nemecké obyvateľstvo odtiaľ muselo odísť do vyhnanstva. Ondrej Spišák, kežmarský farár,

ktorý mal po vojne na starosti všetky nemecké evanjelické kostoly na hornom Spiši vo svojom hlásení zo dňa 14. 9. 1945 na biskupský úrad do Košíc podal takúto správu: „... v Lomničke ostal kostol nepoškodený, bol pred opravou. Pripravený materiál na strechu, drevo a eternit bol odvezený, aby ho nerozkradli. Zrejme k oprave kostola nedôjde, lebo niet výhľadu, že by sa tam evanjelici nastahovali“.

Postupom času sa už o kostol nik nestaral, inventár bol postupne rozkradnutý a kostol bol ponechaný svojmu osudu, až dielo skazy bolo úplne dokonané. V časoch tzv. normalizácie, asi pod tlakom režimu, prijal Tatranský seniorát evanjelickej cirkvi uznesenie, aby sa kostol asanoval. Z rôznych dôvodov napokon k asanácii nedošlo. Zvony farnosť Slovenská Ves, pod ktorú tento kostol patrilo, predala. Väčší bol predaný do Sveržova a menší do Košíc. Hoci sa i teraz, z času na čas, ozvú v samotnej cirkvi hlasy volajúce po asanácii kostola, zrejme k nej nedôjde, lebo dnes je v Európe celkom iný trend. Kultúrne národy sa snažia svoje dedičstvo chrániť a zachraňovať, a nie búrať. Silné hlasy znejú aj z Nemecka, aby sa kostol nezburáľal, ale zakonzervoval. Chrám v Lomničke je úzko spojený s veľkou slovenskou poetkou Teréziou Vansovou, ktorá sa príkladným spôsobom snažila udržiavať slovensko – nemecké vzťahy, čo sa odzrkadlilo aj v jej literárnej tvorbe. ■

*Historická revue č. 6/2010,
spracovala Soňa Slahová*

Etiópia je jedna z mnohých afrických krajín, ktorá však nebola nikdy kolonizovaná. Kresťanstvo zohralo dôležitú funkciu nielen ako spojovateľ rozličných národov či vrstiev obyvateľstva, ale slúžilo aj ako nástroj po moci bažiacich jedincov. Dodnes ho vyznáva väčšina obyvateľstva Etiópie.

Podľa legend Etiópčania pochádzajú od Hama, druhého syna Noeho (Noacha), ktorý sa, podobne ako jeho ďalší dvaja bratia, narodil ešte pred potopou.

Podľa jednej z verzií, názov krajiny sa odvodzuje od kmeňa Habeš (čierne – spojenie používané Arabmi pre obyvateľstvo dnešnej Etiópie a Eritrey. Iná verzia vraví, že názov Habašat používali starí Egypťania vo svojich obchodných záznamoch. Z toho neskôr vznikol názov Habaš (zmiešané obyvateľstvo). Podľa dobových dokumentov Etiópčania názov Habeš nikdy nepoužívali, pretože sa im zdal pejoratívny (hanlivý). Jednou z jeho arabských variácií je Abesínia, ktorá pretrvala ako pomenovanie používané Európanmi. Samotný názov Etiópia je z gréckeho slova aithiopos, ktorý bol všeobecným názvom pre všetko čierne obyvateľstvo žijúce nielen na území Afriky.

Významným etnikom na území Etiópie boli Sábepci, ktorí prišli z

Arabského polostrova. Sábepci sa považujú za zakladateľov ríše Aksum, s hlavným mestom Aksum, ktoré bolo prvým kresťanským celkom na tomto území.

Najvýznamnejším panovníkom ríše Aksum (cca 4. st. pr. Kr. až cca 7. st. po Kr.) bol Ezana (4. st. n. l.), ktorý prijal kresťanstvo. Predpokladá sa, že Etiópčania mali odpradáva nielen styky so samotnými kresťanmi, ale mnohí z nich tu hľadali útočisko pred prenasledovateľmi. Oni sami veria, že boli kresťanmi od nepamäti a vlastne ani žiadne iné náboženstvo nevyznávali.

Skoro každý pozná príbeh o kráľovnej zo Sáby a kráľovi Šalamúnovi. Málokto ale vie, že táto vládkyňa možno pochádzala z Etiópie. Nemenej známe sú nespočetné mýty a legendy viažuce sa k arche zmluvy, ktorá dotvára čaro celého vzťahu týchto dvoch panovníkov.

Kráľovná zo Sáby (hé basilissa Sabä), kráľovná juhu (negesta azeb) mohol byť ktokoľvek. Nevieme určiť, kde vládla, pretože krajín jej pôvodu je hneď niekoľko. Bola akýmsi protipól kráľa Šalamúna (cca 10. st. pred. n. l.), ktorého v mnohom prevyšuje, aj keď ju nakoniec získa pomocou ľsti. Najväčšia veštkyňa svojej doby, ktorá pozná osud sveta a v neposlednom rade prapredok troch kráľov, ktorí priniesli dary Ježišovi Kristovi v čase jeho narodenia. Hovorí sa, že tieto dary boli zhotovené zo zlata po-

chádzajúceho zo Sáby. Išlo o kadidlo, myrhu a zlato. Je zaujímavé, že podľa legendy dala presne tieto isté dary kráľovná zo Sáby kráľovi Šalamúnovi pri ich prvom stretnutí (1Kr 10:1-13).

Príbeh kráľovnej bol vďačným námetom dávnoveku a je zaznamenaný v mnohých knihách, ako napr. Starý zákon, Korán alebo etiópska Kebra Nagast (Sláva či Veľkosť kráľov). Grécky preklad pôvodného Starého zákona (Septuaginty) obsiahnutý v Kebra Nagast a hebrejský Starý zákon, na prvý pohľad rovnaké zdroje, sa ale v mnohom odlišujú.

V Septuaginte sa hovorí pri návšteve kráľovnej zo Sáby u kráľa Šalamúna o ich osobnom stretnutí, no nespomína sa, že by sa intímnejšie zblížili. Nevylučuje sa ani jedna možnosť, keďže vieme, že Šalamún sám nebol až takým dokonalým panovníkom, jeho palác bol plný žien rozličného stavu a postavenia. S menšími variáciami sa tento príbeh zhoduje s opisom nachádzajúcim sa v Starom zákone. Nikde sa nespomína potomok, čo je zvláštne, pretože obe tieto verzie a ich ostatné preklady slúžili ako základ pre vznik etiópskej národnej legendy.

V Kebra Nagas nájdeme prvého etiópskeho cisára Menelika I. (približne 10. st. p. n. l.), jediné dieťa tohto páru, počaté mimo manželského zväzku. Tento neskorší panovník je významný hneď z niekoľkých dôvodov. Ako syn Šalamúna mal nárok na izraelský trón, priniesol archu zmluvy do Etiópie a v neposlednom rade založil ša-

lamúnsku dynastiu, ktorej posledným vládnucim panovníkom bol Haile Selassie (1892-1975).

Menelik I., vlastným menom Dávid, prijal meno Menelik až po korunovácii za kráľa vtedajšej Etiópie. Podľa Kebra Nagast ho za kráľa Etiópie vymenoval Šalamún a mal vládnuť pod menom Dávid II. (I.). Z etiópskej historiografie vieme, že to nebolo možné, pretože vládnuť mohli len ženy. Tento systém bol zmenený až samotnou Makedou (matka Menelika I.), a tak sa stal vôbec prvým mužským panovníkom krajiny.

Kráľ, už ako mladý, prejavoval výnimočné schopnosti zdedené po oboch rodičoch. Keďže nikdy nevidel svojho otca a vždy sa s ním túžil stretnúť, vydal sa v dospelosti na cestu do Jeruzalema spolu so svojimi spoločníkmi – prsteňom, podľa ktorého ho mal jeho otec spoznať a sľubom, že sa vráti späť do Etiópie. Existuje viacero interpretácií, ako ho kráľ Šalamún spoznal (Menelik cestoval zamaskovaný ako obchodník). Vraj sa na neho veľmi podobal a tak zaujal samotného panovníka, že ho pozval do paláca a tam odhalil, že ide o jeho potomka.

Šalamún nikdy nechcel, aby sa jeho syn vrátil do vlasti, pretože podľa Kebra Nagast mal byť jeho nástupcom v Izraelskom kráľovstve. Spĺňal všetky predpoklady. Múdrostou sa vyrovnal Šalamúnovi, výzorom sa podobal na svojho deda Dávida a jeho matka bola dôležitá vládkyňa, o ktorej priazeň sa bili mocní.

Menelik dostal od svojho otca množstvo darov, zastával významné funkcie, nikdy ale netúžil zostať v krajine Izraelitov. Keď nastal čas žiadaného odchodu, kráľ ako prejav svojej dobrej vôle vyhlásil, že prvorodení synovia zo všetkých významných rodov musia odísť spolu s jeho synom do novej vlasti. Okrem toho dal pre neho zhotoviť kópiu archy zmluvy. Uvádza sa, že archy boli dve (Michalova a Máriina), ale len Máriina obsahovala pôvodných desatoro Božích prikázaní zjavených Bohom Mojžišovi a ostatné predmety dôležité pre ľud Izraela. Išlo o truhlicu zhotovenú zo zlata, ktorá sa nachádzala v Jeruzalemskom chráme. V prípade archy nebolo dôležité len to, čo obsahovala, ale skôr, čo symbolizovala. Ľudia verili, že im ju dal Boh, pretože ich považoval za vyvolený národ, že to bol Sion, znak zeme Božej, ktorého význam bol počas vekov nemenný.

Nech to už bolo akokoľvek, Menelik ukradol originálnu archu zmluvy a vrátil sa s ňou do Etiópie. Tu bola umiestnená v chráme v hlavnom meste krajiny. V ponímaní Etiópčanov sa vďaka arche mení celý systém. Už to nie sú vyznávači akýchkoľvek bohov, už nie sú len bohatým národom inovercov, ale právoplatnými nasledovníkmi jediného Boha a dedičmi tradície Izraelitov. Makeda býva považovaná za predchodkyňu Matky Božej a tu opäť raz prichádza k prelínaniu miešaniu prvkov zo Starého a Nového zákona.

Žiadna z kresťanských krajín sveta nie je tak preplnená kostolmi a kláštorami ako práve Etiópia. Pre obyčajného človeka bolo poctou zúčastniť sa na stavbe chrámu. Kostoly mali dva tvary – kruhový a obdĺžnikový. Bežne sú rozdelené na tri časti, čo je typické pre hebrejské chrámové komplexy, podľa ktorých boli stavané. Prvá časť kostola je chór (kene makhlet). Druhá časť je miesto požehnanie – zhromaždenia (keddest) a posledná časť je makdas, čo znamená posvätný. Na tomto mieste sa nachádza oltár a miesto pre archu zmluvy, na ktorom kňazi a kráľ dostávajú požehnanie.

Archa sa nachádza v každom chráme. Tvoria ju dve kamenné dosky, na ktoré Boh vyryl prikázania. Nie sú nikdy väčšie ako oltár, na ktorom sú umiestnené a vždy sú zahalené. Môžu byť z alabastru, mramoru alebo dreva z akácie.

V etiópčine sa doska obsahujúca prikázania nazýva tabot, čo niektorí prekladajú ako nepravá archa, pretože je to len kópia desatora Božích prikázaní a ostatné predmety i samotná truhlica sa stratili. Obyvatelia Etiópie veria, že tie prikázania, ktoré majú, sú pravou archou zmluvy.

Archa zmluvy, sa podľa Etiópčanov, stále nachádza v ich krajine, a to konkrétne v Kaplnke zmluvy, ktorá bola postavená pri Kostole sv. Márie zo Sionu. Tento kostol je v Aksume, ale počas stáročí bol viackrát zničený a znova vybudovaný, ako aj samotné mesto. Legendy vravia, že na tomto mieste sa

už od dávnych čias nachádzal vzácny objekt, nie je však jasné, či išlo priamo o archu zmluvy, alebo len o desatora Božích prikázaní.

Podrobné preskúmanie archy zmluvy nikdy nepovolil najvyšší etiópsky predstaviteľ (abun). Môžeme sa len domnievať, ako to naozaj je a kde sa dnes nachádza. Každá kópia

desatora Božích prikázaní je považovaná za tú pravú. Kde zmizla samotná truhlica a ostatné predmety v nej obsiahnuté, etiópske legendy ani história nevysvetľujú. Pre tamajších obyvateľov to nie je ani dôležité, pretože majú svoju vieru, ktorá im stačí.

A jedného dňa aj ty uvidíš slávu Božiu vo veciach, ktorým nerozumieš. ■

ADVENTNÁ VÝZVA

Adventná výzva podľa 3 kap. Matúšovho evanjelia, Vincent Blažko

Ján Krstiteľ, prorok od Jordána,
v tieto dni ku nám volá:
Ja vás krstím vodou
na pokánie,
ale Ten, ktorý prichádza za mnou,
ktorému nie som hoden
rozviazať Jeho obuv,
On vás bude krstiť
Božím Duchom a ohňom!

Aj my stojíme
na brehu pamätného Jordána
a pýtame sa s rukou na srdci:
Čo robiť, prorok Boží,
ako privítať Mesiáša-Kráľa?
Ján Krstiteľ jasne odpovedá:
Vydávajte ovocie hodné pokánia!
Už je priložená
ku kmeňu stromu sekera,
každý strom vytnú od pňa
a hodia do ohňa!

Siahnime si všetci do svedomia
či pocit pokánia
otriasa našou dušou?

Obchádza diabol s namierenou kušou,
pred nami sťahuje oponu tmy.
Kde hľadať cestu záchrany?
Len prosba k Bohu a Jeho milosť
prinesie svetu nádejnú živosť,
až piesne radosti budú znieť.
Prebuďme sa zo sna smrti
a poznajme čo nás škrtí,
že bez prijatia Mesiáša záchrany niet! ■

JA ČAKÁM, PANE... (ADVENTNÁ MEDITÁCIA, Ž 130:6)

Emília Hrešková

Horiacu lampu v ruke mám,
plamienkom tichým svieti do noci.
To Teba čakám, Pane,
deň po dni, rok po roku.
Do mora večnosti vlieva sa čas,
všetko sa mína, zaniká,
aj z môjho života každý deň,
sťa z chleba krajec ukrojí.

Ja čakám, Pane, na Teba.
Len Ty sám vieš, aké dlhé je čakanie,
ako ťažko neraz plameň v lampe udržať.
keď prídu víchrice,
keď skúšok blesky križujú oblohu
- keby nie Tvoja ruka, Pane,
dávno by vyhasol plamienok.

Vďaka Ti, že v hasnúcu lampu
Ty sám olej dolievaš.
Vďaka Ti za trpezlivú vernosť,
ktorou ma znášaš,
Ty, ktorý nalomenú trstinu nedolomíš
a tlejúci knôt neuhasiš.

Viem, že tak aká som,
v lesku Tvojho príchodu neobstojím.
Ale ja na Tvoje rúcho, Pane,
čakám sľúbené,
vo svätej krvi zbielené.
A tak čakám, Pane, do noci načúvam,
veď znamenia príchodu množia sa,
ku žatve dozrel svet - ja čakám.

Za rannej zory, keď rodí sa deň,
tu v túžbe želám si:
snáď prídeš dnes?
A keď dňa únava údy oťažela
a západ zlatom zahorí -
na zlaté ulice myslievam,
na perlové brány
a túžbou mocnou dne sa hrud':

Či prídeš skoro, Pane?
A hoc aj predlievaš,
ja čakám,
veď si sľúbil prísť.
Horiacu lampu v ruke mám
a čakám Teba, Pane!

Na Pána čaká moja duša,
viac ako strážnici ráno,
viac ako strážnici ráno. ■

Zborový list popradských evanjelikov. Pre vnútornú potrebu Evanjelického augsbur-
ského vyznania cirkevného zboru v Poprade, Námestie sv. Egídia 8/17, tel. farský úrad:
789 587 2. Zodpovedný redaktor: Dr. Libor Bednár - zborový farár, e-mail: ecavpp@
stonline.sk, jazyková úprava: Zuzana Valeková, spolupráca: Ing. Zuzana Hybenová,
Alena Chlebovcová a Stanislav Račko. Grafická úprava: Samuel Bednár. Vydávanie zbo-
rového listu môžete podporiť milodarom. Ďakujeme.

POZVANIE NA ZBOROVÉ POPOLUDNIE

Srdečné pozvanie platí pre všetkých členov/členky na zborové popoludnie, ktoré bude 7.11.2010 so začiatkom o 14:30 h v zborovej miestnosti. Vzácny hosť Doc. PhDr. Miloš Kovačka, CSc. bude prednášať na tému: Život a dielo Jána Bohdana Hroboňa a Odkaz Žilinskej synody.

VYPÍSANÉ Z MATRÍK V MESIACOCH SEPTEMBER - OKTÓBER

- Sviatosť Krstu svätého prijali: Noah Eloge Kanika; Samuel Nitsch; Simon Nitsch; Nicola Nitsch a Lenny Beck.
- Manželstvo uzavreli: Jozef Duňa a Ivana Rožárová; Ing. Milan Zvara a Ing. Zuzana Škovierová; MUDr. Dušan Skokan a Mgr. Zuzana Fáberová; Akila Sasantha Weerasekera a Ing. Andrea Uličná.

POZÝVAME AJ NA PRAVIDELNÉ STRETNUTIA

- konfirmandi – každý utorok, 1. roč. o 15:00 h a 2. roč. o 16:30 h
- spevokol – každú stredu o 17:00 h
- modlitebné spoločenstvo – každý štvrtok o 16:30 h
- biblická hodina – každý štvrtok o 18:00 h
- mládež – každý piatok o 18:00 h
- detská besiedka – každú nedeľu počas Služieb Božích

ROZPIS SLUŽIEB BOŽÍCH A ĎALŠÍCH CIRKEVNO-ZBOROVÝCH AKTIVÍT

JANUÁR 2011

1. So. 09:00 - Poprad, novoročné služby Božie
10:30 - Stráže, novoročné služby Božie
2. Ne. 09:00 - Poprad, Nedeľa po Novom roku
6. Št. 09:00 - Poprad, Zjavenie Krista Pána mudrcom

NOVEMBER

4.	Št. 18:00	-	Poprad, biblická hodina
7.	Ne. 09:00	-	Poprad, 23. nedeľa po Svätej Trojici
	10:30	-	Stráže, 23. nedeľa po Svätej Trojici
	14:30	-	Poprad, zborové popoludnie
11.	Št. 18:00	-	Poprad, biblická hodina
14.	Ne. 09:00	-	Poprad, Predposledná nedeľa cirkevného roka
	10:00	-	Poprad, Sviatosť Večere Pánovej
18.	Št. 18:00	-	Poprad, biblická hodina
21.	Ne. 09:00	-	Poprad, Nedeľa večnosti
24.	Št. 15:00	-	DD Komenského ul., sviatosť Večere Pánovej
25.	Št. 15:00	-	DD Xenón, sviatosť Večere Pánovej
	18:00	-	Poprad, biblická hodina
28.	Ne. 09:00	-	Poprad, 1. adventná nedeľa
	10:30	-	Spišská Sobota, sviatosť Večere Pánovej

DECEMBER

2.	Št. 18:00	-	Poprad, Večerné adventné služby Božie
5.	Ne. 09:00	-	Poprad, 2. adventná nedeľa
	10:30	-	Stráže, sviatosť Večere Pánovej
9.	Št. 18:00	-	Poprad, Večerné adventné služby Božie
12.	Ne. 09:00	-	Poprad, 3. adventná nedeľa
	10:00	-	Poprad, Sviatosť Večere Pánovej
16.	Št. 18:00	-	Večerné adventné služby Božie
19.	Ne. 09:00	-	Poprad, 4. adventná nedeľa
	10:00	-	Poprad, Sviatosť Večere Pánovej
24.	Pi. 15:00	-	Spišská Sobota, štedrovečerné služby Božie
	17:00	-	Poprad, štedrovečerné služby Božie
25.	So. 09:00	-	Poprad, 1. slávnosť vianočná
	10:30	-	Stráže, 1. slávnosť vianočná
26.	Ne. 09:00	-	Poprad, 2. slávnosť vianočná
	10:00	-	Poprad, Sviatosť Večere Pánovej
31.	Pi. 16:30	-	Spišská Sobota, silvestrovské služby Božie
	18:00	-	Poprad, Silvestrovské služby Božie